

קונטרס

הַצְלָחָה בַּמִּשְׁפָּחָה

יגלה עצות איהן להצליח בחיי משפחה עם
הבעל והאשה והילדים, ואשרי מי ששם לב אל
דברים אלו, ואז תהיה לו משפחה נפלאה.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידו ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹתֵרָא"ש נ"י אָמַר : מִי שְׁרוּצָה לְהַצְלִיחַ עִם
אִשְׁתּוֹ וְעִם מְשֻׁפָּחָתוֹ, יִזְהַר מְאֹד לֹא לְדַבֵּר
עֲלֵיהֶם רַע, אֲפִלּוּ בְטָעוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא
יִפְגֹּס אֶתֶם בְּוִפּוֹחִים, אֲלֵא יִסְפִּים אִתְּכֶם, וְאִז
כָּלֶם יֵאָהָבוּ אוֹתוֹ, וְאֲפִלּוּ שִׁיּוּדַע בְּלִבּוֹ שֶׁהֵם
רַמָּאִים, נוֹכְלִים וְכוּ', לֹא כְּדַאי לַעֲשׂוֹת
מְרִיבוֹת, כִּי זֶה רַק יִהְרַס אֶת הַשְּׁלוֹם
בְּמִשְׁפָּחָה. וְלִכֵּן הַצְּלָחָה בְּמִשְׁפָּחָה תְלוּיָה
רַק כְּפִי הַשְּׁלוֹם שִׁישׁ לוֹ עִם כָּל בְּנֵי
הַמִּשְׁפָּחָה.

(אמריי-מוֹתֵרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תשסג)

קונטרס

הַצְלָחָה בַּמְשַׁפָּחָה

.א.

בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים! אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר יָפֵה בְּחַיֵּי הָאָדָם כְּמוֹ "הַצְלָחָה בַּמְשַׁפָּחָה", וְלִהְפֹּךְ – אֵין עוֹד קָלָה כְּמוֹ מְרִיבוֹת בַּמְשַׁפָּחָה. לְזֹאת עֲלִיכֶם לְהַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בַּמְשַׁפָּחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה "הַצְלָחָה בַּמְשַׁפָּחָה". כִּי הֵא בְּהָא תִּלְיָא – בְּרַגַע שֵׁישׁ שְׁלוֹם בַּמְשַׁפָּחָה, יֵשׁ "הַצְלָחָה בַּמְשַׁפָּחָה", לֹא-כֵן כְּשֵׁישׁ מְרִיבוֹת בַּמְשַׁפָּחָה, זֶהוּ הַכְּשָׁלוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּחַיִּים. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת אָדָם וְחָוָה וַיְשִׁימֵם בְּגֵן-עֵדֶן, וְזֶה שֵׁיף אֶצֶל כָּל יְהוּדִי, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ אֶת זְוִיגוֹ, כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְעַד וּלְנֶצַח-נְצָחִים. וְאִם הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה מְכַנְיָסִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאֵין מְרִיבוֹת בַּבַּיִת, זֶה "הַצְלָחָה

במשפחה". וזהו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ט'): אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהם בלא שכינה; אדם אינו יכול להיות לבד, כי כך כתוב (בראשית ב, יח): "לא טוב היות האדם לבדו". רוק או רוקה, לא טוב להם לבד, מרים להם החיים, כמאמרם ז"ל (יבמות סב.): כל השרוי בלא אשה, שרוי בלא שמחה, בלא חומה, בלא טובה, בלא שלום; ומרים חזיו פלענה, כי ההכרח להתחתן. אבל צריכים להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית. הבית של יהודי צריך להיות בנוי על-פי התורה, שתהיה בו טהרת המשפחה, שזהו היסוד ב"הצלחה במשפחה". ואם אין טהרת המשפחה אין "הצלחה במשפחה", ולבסוף, רחמנא לישזבן, מתפרקת המשפחה; כי במקום שאין טהרת המשפחה, ועוברים על אסורי כריתות, רחמנא לצלן, אזי מסלקים את השכינה מהבית, ואוי לבית שאין שם שכינה, כי במקום שנעדרת השכינה, יש רק מריבות, ובמקום שיש מריבות, יש גזקים והפסדים, ומפסידים את החיים. לזאת, בני ובנותי היקרים! זכרו היטב, אשר "הצלחה במשפחה" תלויה רק אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, אם כל הבית נוהג על-פי דיני התורה; יש מזוזה כשרה על הדלת, נזהרים בטהרת המשפחה, נזהרים בקדשת שבת לא לחללה, אין אוכלים טרפות

ונבלות, אין אוכלים בשר וחלב ביחד, חס ושלום, זו "הצלחה במשפחה". לא-כן אם מסלקים את הקדוש-ברוך-הוא, רחמנא לצלן, ואין מזוזה כשרה על הפתח, אין טהרת המשפחה בבית, אין שמירת שבת כהלכתה, אין הקפדה על כשרות המאכלים, מערבים בשר בחלב, רחמנא לצלן, אזי יש כשלון במשפחה, ומשם נובע שאחר-כך מתגרשים, ואף אם לא מתגרשים, אזי ישנן רק מריבות וקטטות בתוך הבית. כי הלא הקדוש-ברוך-הוא צוה את אדם וחוה, שישמרו מאד לא לאכל מעץ הדעת טוב ורע, שלא יעשו הפרש בין טוב לרע, אלא תמיד יזכו לעץ החיים, הינו להרגיש רוחניות חיות אלקות. עד שבא הנחש, והסית את חוה, שתאכל מעץ הדעת טוב ורע, ותעשה הפרש בין טוב ורע, שעל-ידי זה נכנסו בה כפירות ואפיקורסות; כי אשה דעתה קלה (שבת לג:), ועלולה להכשיל את בעלה באסורים חמורים, ואכן גרמה אחר-כך חוה לאדם — להכשל. וכדכתיב (בראשית ג, כד): "ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן-עדן את הפרבים ואת להט החרב המתהפכת, לשמר את דרך עץ החיים"; הינו הקדוש-ברוך-הוא גרש את שניהם מגן-עדן, והחלו לריב ביניהם. וזה סובב אצל כל יהודי, כשהקדוש-ברוך-הוא מופהו ומתחתן, אזי אם שניהם זוכים להכניס את הבורא יתברך שמו בתוך הבית, נזהרים שהבית יהיה בית יהודי, בית כשר, מזוזה

על פתחם, שמירת שבת, טהרת המשפחה, אכילת כשר, הכנסת אורחים, ארוח עניים, נתינת צדקה, עזרה לזולת וכו' וכו', אזי הבית הוא כדגמת גן-עדן מממש, שזו "הצלחה במשפחה", והילדים הנולדים בבית כזה הם הכי מצלחים; כי כשהילדים רואים בבית אהבה וכבוד, הבנה הדדית שאחד עוזר לשני ורוצה בטובתו, ואף פעם אינם שומעים נבול פה, אף פעם אינם רואים הכאות, אף פעם אינם יודעים להשפלות או לשאר דברים בלתי רצויים. ילדים כאלו זוכים לגדל ולהיות הכי מאשרים בחייהם; כי טבע של ילדים שמחקים והולכים אחר ראות עיניהם. אם הם רואים שיש בבית אהבה גדולה, ומכבדים ההורים זה את זה, זה משפיע עליהם, שיהיה להם בטחון עצמי, ונעשים בריאים בנפשם ובשכלם. לזאת אומרים חכמינו הקדושים (יבמות 30:): האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר (איוב ה): "וידעת כי שלום אהלך"; כי זה עקר ה"הצלחה במשפחה"; לא-כן אם הילדים רואים שההורים רבים ביניהם, מכים זה את זה, חס ושלום, משפילים זה את זה, ומנבלים את הפה זה על זה, זה עקר הכשלון במשפחה, וילדים אלו מאבדים את בטחונם העצמי, ורבים ובוזים ומבכים בראותם את התנהגות ההורים. לזאת, בני ובנותי היקרים! אם רצונכם ב"הצלחה במשפחה", תכניסו את הקדוש-

הצִלָּחָה בַּמְשָׁפָּחָה

קנה

בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם. תַּחֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִתְחִילוּ לְשָׁמֵר עַל טְהָרַת הַמְשָׁפָּחָה, כִּי עוֹן זֶה הוּא כְּרִיתוֹת, וְאוֹי לְיִלְדִים הַנוֹלָדִים עַל-יְדֵי שְׁעוֹבָרִים עַל הָאִסוּר הַחֲמוּר שֶׁל אִי שְׁמִירַת טְהָרַת הַמְשָׁפָּחָה, אֲשֶׁר הֵם נוֹלָדִים בְּעֲלֵי מוֹמִים בְּגוּפָם, בְּשִׁכְלָם, בְּנַפְשָׁם; וְזֶהוּ כְּשִׁלּוֹן הַמְשָׁפָּחָה, זֶה הָרֶס בַּמְשָׁפָּחָה, וּמְרִיבוֹת בַּמְשָׁפָּחָה. וְכֵן כְּשֶׁהֵי לְדִים רוֹאִים שֶׁהַהוֹרִים מְתוֹכְחִים וּמְתַקוּטְטִים תְּדִיר בֵּינֵיהֶם, וְאֵינָם תְּמִימֵי דַעִים, וּמְטִיחִים דְּבָרִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, אֲזִי נִגְרַמַּת צְלָקָת עֲמָקָה בְּנַפְשָׁם לְכָל הַחַיִּים. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם רְצוֹנְכֶם לְהַצְלִיחַ בְּחַיֵּי נְשׂוֹאֵיכֶם, תִּכְנִיסוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, וְתִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמֵהַיּוֹם תִּדְבְּרוּ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִרְאוּ שֶׁבֵּיתְכֶם יִהְיֶה מְלֵא בְּתַמוּנוֹת שֶׁל צְדִיקִים, שֶׁהֵי לְדִים יִסְתַּכְּלוּ רַק עַל הַצְּדִיקִים, וְתוֹצִיאוּ מִבֵּיתְכֶם אֶת הַכְּלֵי מִשְׁחִית הַנִּקְרָאִים: טְלוֹיזְיָה וּוִידֵאוֹ, שְׁזֶהוּ הַשְּׂקוּץ, תַּעוּב, זֶהוּם, שֶׁהַכְּנִיסַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּתוֹךְ בֵּיתֵי יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ כְּשִׁלּוֹן בַּמְשָׁפָּחָה; כִּי הֵי לְדִים מְסִתְּפָלִים בְּכָל מִינֵי סָרְטִים מְלַכְלָכִים, בְּכָל מִינֵי סְפוּרִים דְּמִיוֹנִיִּים, מְלֵאֵי תַאֲוֹת וּמִדּוֹת רָעוֹת, רְצִיחוֹת וְכוּ', וּמְתַבּוֹנְנִים פִּיצַד הַבְּרִיּוֹת הוֹרְגוֹת זוֹ אֶת זוֹ, וְכֵן מְתַחַנְכִּים הֵי לְדִים כְּדַגְמַת הַגּוֹיִים, וְזֶה גוֹרֵם הָרֶס וְחֶרֶבֶן בַּמְשָׁפָּחָה. כִּי מֵאִין בָּא שְׁיֵלֵד נוֹטֵל סְמִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן? מֵאִין בָּא שְׁיֵלֵד רוֹצֵחַ אֶת

זולתו, רחמנא לישזבן? מאין בא שילד מתיר לעצמו לגנוב, לגזול, לעשות עול? רק מחמת שמסתכל על מעשה הגויים, מחמת שנמצאת התועבה הרעה הזו בבית: טלוויזיה ווידאו, שזה הורס את נשמות הילדים. לזאת, בני ובנותי היקרים! אם רצונכם ב"הצלחה במשפחה", תשליכו מביתכם את כלי המשחית, וכך הזבל לא יכנס לתוככם, שום עתונים המלאים שקוץ, תעוב, זהום וערם. ותכניסו בבית רק תורה ויראת שמים; כי סוף כל סוף הילדים הם העינים שלכם, למה התחנתם? כדי להביא ילדים. ומה אתם רוצים לראות בילדיכם? רק נחת והצלחה, אזי תסירו את כל התועבות רעות מקרבכם, וכך הזהרו לא להגיע לזכוכים וזכוכים, למה לכם לריב?! למה לכם לקלל זה את זה?! למה לכם להשפיל זה את זה ולהכות זה את זה?! תרחמו על ילדיכם. תוציאו את הכלי משחית מביתכם, ואז תזכו לילדים טובים, ילדים שמורים מחטא, ילדים שאינם יודעים מה זה גנבה, גזלה, רצח, נאוף, לכלוך. כי הכל תלוי בכם; "הצלחה במשפחה" תלויה רק באב ובאם, כפי שהם מתנהגים — כך יתנהגו הילדים. אם האב והאם לא יריבו ביניהם ולא ישפילו זה את זה, אזי יהיו הילדים הכי מצלחים. אם הילדים לא יראו איך גונבים וגוזלים ועושים עול, איך מרמים את הבריות וכו', גם הם יהיו צדיקים וצדקניות.

הצלחה במשפחה

קנו

לא-כן אם הם רואים כיצד בני-אדם מרמים את זולתם, ומתנהגים בשקר ובגנבות, משפילים ועושים עול זה לזה, מה רצונכם מילדיכם, וכיצד תחפצו שיגדלו מצלחים?! אדרבה הילדים לומדים מההורים. לזאת, בני ובנותי היקרים! "הצלחה במשפחה" תלויה בכם, תמיד תדברו מהקדוש-ברוך-הוא בתוך ביתכם, תכניסו בתוך ביתכם את המקום ברוך הוא ואת התורה, הבית יהיה מלא מצוות, אז תהיה "הצלחה במשפחה". אשרי הבית הנעשה משפן לשכינת עזו ותברך, שהאב והאם תמיד מתעוררים אל הבורא ותברך שמו, האב והאם תמיד נותנים צדקה לעניים, האב והאם תמיד מקיימים את מצוותיו ותברך, הילדים יראו את זאת וילמדו דגמא חיה. לזאת, בני ובנותי היקרים! תפקחו את עיניכם, ותראו איך ביתכם נעשה גיהנום על לא דבר, רק מחמת שהנחש נכנס לביתכם, ונשף את האשה, והאשה נשכה את בעלה, כפי שהיה אצל אדם וחוה, ועל-ידי-זה, רחמנא לצלן, נתקיים (בראשית ג, כד): "ויגרש את האדם וישפן מקדם לגן עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת". כי כאשר ישנן מריבות בבית, זהו כשלון המשפחה. חמלו על ילדיכם! כמה זמן נותר לנו לחיות בזה העולם?! וכי תחיו לעד ולנצח?! הלא כבר אמר דוד המלך (תהלים צ): "ימי שנותינו בהם שבעים שנה", כמה נותרו לנו מהשבעים שנה?! כמה חלפו

וְעָבְרוּ לָנוּ מֵהַשְּׁבָעִים שָׁנָה?! אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק ב', סימן סא) שֶׁהַשְּׁבָעִים שָׁנָה הֵם כְּרַבֵּעַ שָׁעָה;
 הָאֵם בְּשָׁבִיל חֲמֵשׁ-עָשָׂרָה דְּקוֹת כְּדָאֵי לָרִיב?! כְּדָאֵי
 לְהַפְּךְ אֶת הַבֵּית?! כְּדָאֵי לְהַתְּגַרֵּשׁ?! כְּדָאֵי לְהַרְסֵ אֶת
 הַיְלָדִים?! לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! חֲמְלוּ עַל
 יְלָדֵיכֶם, אִם אַתֶּם רוֹצִים "הַצְּלָחָה בַּמְשָׁפָחָה" תְּשְׁלִימוּ
 בֵּינֵיכֶם, וְאֵיךְ? עַל-יְדֵי שְׁתַּחֲדִירוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (עקצין ג, יב): לֹא מֵצָא
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי מַחְזִיק בְּרָכָה אֲלֵא הַשְּׁלוֹם. אִם
 אַתֶּם רוֹצִים "הַצְּלָחָה בַּמְשָׁפָחָה", תְּשְׁתַּדְּלוּ שִׁיהִיָּה
 שְׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם, תִּכְבְּדוּ וּתְיַקְרוּ זֶה אֶת זֶה, וְאִז תִּרְאוּ
 אֵילוּ יְלָדִים מְצַלְחִים יִהְיוּ לָכֶם. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנֵּס דְּבָרֵי
 אֶלֶּה בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין דְּבָר
 כְּזֶה לְהַתִּיאֵשׁ. רַבְּנוּ ז"ל אֹמֵר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן
 עח): אֵין שׁוֹם יָאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל; אִם רוֹצִים "הַצְּלָחָה
 בַּמְשָׁפָחָה", צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַתְּפִלֵּל תָּמִיד, וְאִסוּר
 לֹאמֵר, כִּי כָּבֵר הַתְּפִלָּתִי וְלֹא נַעֲנִיתִי, אֵין דְּבָר כְּזֶה.
 כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (יומא כט): לָמָּה נִמְשְׁלָה תְּפִלָּתְךָ שֶׁל
 צְדִיקִים כְּאֵילָת? מָה אֵילָת זוֹ כָּל זְמַן שֶׁמְגַדְּלָת —

קרנניה מפצילות, אף צדיקים — כל זמן שמרבים בתפלה — תפלתן נשמעת. לזאת "הצלחה במשפחה" תמיד רק לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, להרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם, וכל אשר צריך יבקש מהמקום ברוך הוא. רואים שישנן במשפחה כל מיני בעיות הצצות בכל יום, בכל שעה ורגע. שלום-בית אמתי — שתהיה אהבה בין איש לאשתו, תלוי רק בתפלה; שיבקש את הקדוש-ברוך-הוא שירחם עליו, שתהיה לו שלום בבית. לזאת "הצלחה במשפחה" תלויה בתפלה; בני הזוג צריכים לבקש אותו יתברך, שישרה ביניהם, כמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות ט): אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהם בלא שכינה; ואיך ממשיכים את השכינה בבית? רק על-ידי תפלה. וכן כשאין לאדם ילדים, שוב עקר העצה זוהי תפלה, לבקש אותו יתברך, שיזכה לזרע של קימא. וכשאדם מתפלל אליו יתברך, ומתעקש בתפלה, אזי זוכה לישועה ונפקד בבנים. כי כף אומרים חכמינו הקדושים (יבמות דט): למה היו אבותינו עקרים? כי הקדוש-ברוך-הוא הוא חפץ בתפלה; כשאדם זוכה ויש לו כבר ילדים, והנה חסרה לו פרנסה, כי הקדוש-ברוך-הוא רוצה לשמע תפלותיהן של ישראל, הקדוש-ברוך-הוא מתאנה לתפלתן של בניו, לזאת אם יש צמצום ועניות,

עקר העצה — רק לבקש מאתו יתברך, ואסור לומר, שהתפללתי כבר. וכי אתה יודע לכמה תפלות אתה צריך, כדי שישלם לך הכלי, שיעבור בו השפע. לזאת "הצלחה במשפחה" היא רק על-ידי תפלה; אם מתחזקים בתפלה, ומבקשים ממנו יתברך כל צרכיו, רואים "הצלחה במשפחה" — הן שבאה פרנסה, הן שיש שלום-בית, הן שיש נחת מילדים. ואם יש עניות ודחקות, ואין שלום-בית או אין נחת מילדים, צריכים לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא מתאווה לתפלתנו, מחכה שנתפלל אליו, ורק בזה תלויה "הצלחה במשפחה". וכמו שאומרים חכמינו הקדושים אצל חנה (ירושלמי ברכות ד, א): "והיה כי הרבתי להתפלל" — מכאן שכל המרבה בתפלה — נענה; ואל תאמר: "התפללתי כבר", פי אין דבר כזה! אלא צריכים להתפלל ושוב להתפלל ושוב להתפלל, כמו שאדם אוכל בכל יום, ולא אומר: "אכלתי כבר אתמול, שלשום, לפני שבוע, חדש ושנה, על-כן היום אפסיק לאכל", לא ולא! אלא ממשיך לאכל, כי הוא רעב. מדוע, אם-כן, לגבי תפלה אומר: "התפללתי כבר, ולא ראיתי ישועות". בשעה שאדם מלא ישועות, פי מהי "הצלחה במשפחה"? כשיסתכל על הישועות שהקדוש-ברוך-הוא עשה עמו: ברוך הוא וברוך שמו, יש לו אשה, כמה אלפי אלפים ורבי רבבות, מסתובבים רוקים ורוקות, שאינם מוצאים

זה את זה, "הלא ברוך השם, התחנת". "אבל אין לי שלום-בית". "אתה יודע כמה אנשים היו מתחלפים אתך?! " "ברוך השם, יש לך בת זוג" וכו'. תסתכלו על יפי החיים, שמצאתם זה את זה, זו "הצלחה במשפחה". אתם חפצים בשלום-בית? אי אפשר להצליח אלא על-ידי ותננות; הבעל יוותר לאשה והאשה לבעל, ושניהם להקדוש-ברוך-הוא, להשלים עם המציאות, ואז יש שלום-בית אמתי. אבל אם הבעל עקשן וקפדן כלפי אשתו, או להפך — האשה קפדנית ותקפנית כלפי בעלה, אזי השלום-בית אצלם רעוע. והנה כאשר יש כבוד, ברוך השם, שלום-בית, אזי ישנן בעיות אחרות, אין ילדים, מבקשים אותו יתברך, וממשיך עליהם ילדים, אזי צריכים להודות להשם יתברך, ישתבח שמו לעד ולנצח-נצחים, ולהללו על רב חסדיו. והנה, כבוד יש, ברוך השם, ילדים, ואין נחת מהם, אזי צריכים לבקש הרבה מאתו יתברך, שיחוס וירחם עליהם ויתן להם נחת. זוכים לנחת, צריכים להודות להשם יתברך על גדל רחמיו וחסדיו. והנה כבוד יש, ברוך השם, נחת, ואין פרנסה, אזי צריכים לבקש הרבה מאתו יתברך שיתנו פרנסה בשפע וכו' וכו'; רואים מכאן, שכל ההצלחה במשפחה" תלויה רק בתפלה; פי למה חסר לאדם פרט זה או אחר? הכל רק מחמת שהקדוש-ברוך-הוא רוצה שאדם יבקש

ממנו את כל חסרונותיו וצרכיו; אין דבר כזה שאדם יתיאש מהחיים ויאמר: "התפללתי ואין שומעים אותי"; כי הקדוש-ברוך-הוא שומע תפלת כל פה, ולמה אין לאדם פרנסה? אומר התנא הקדוש (קדושין פב:): ראינו מימך חיה ועוף שיש להם אמנות, והם מתפרנסים שלא בצער, והלא לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, אינו דין שאתפרנס שלא בצער, אלא הרעותי מעשי וקפחתי את פרנסתי; אם אין לאדם פרנסה, סימן שעדין לא שב בתשובה כראוי; כי אם אדם שב בתשובה שלמה, ומתפלל אליו יתברך, הקדוש-ברוך-הוא משפיע עליו שפע, ובפרט כשזוכה ושומר שבת, אומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה יא, סימן א'): "ברכת השם היא תעשיר" — זו ברכת שבת; כשיהודי שומר שבת, נשפע עליו שפע גדול, כמובא בזהר (ח"ב פת.), שכל ההשפעות באות לאדם רק בזכות שבת; כשאדם זוכה ושומר שבת, ושמח כל השבת, אשר זה עקר שמירת שבת — לשמח בה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יז), שזו שלמות שמירת שבת — שישמח כל השבת, שברוך השם, נברא מזרע ישראל, וברוך השם, שומר שבת ואינו מחללה. ובזה שאדם שומר שבת נשפע עליו שפע ברכה והצלחה. וכן אומרים חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט:): כל העוסק בתורה, נכסיו מצליחים לו;

פרנסתו מן התורה ומתעשר ומצליח. לזאת מי שחפץ לזכות ל"הצלחה במשפחה", שתהיה לו פרנסה בשפע, שישתדל לחזור בתשובה שלמה, וביתו יהיה בית של תורה, ילמד תורה ויקימה, ויתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, אז תהיה לו פרנסה בשפע, יהיה לו שלום-בית, יהיו לו ילדים ונחת מילדים, ויהיה הכי מאשר בחיים. אשרי האדם המכניס דבורים אלו בתוך לבו!

ג.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, אשר עקר ה"הצלחה במשפחה" תלוי בכם ובעצמכם, כי עליכם לזכור, שהחיים אינם קלים, ועוברים על כל אחד ואחד כל מיני צרות ויסורים, כל מיני מרירות והרפתקאות, ואשרי מי שמחזיק מעמד, ואינו נשבר. וזה עקר ה"הצלחה במשפחה", כשהבעל עוזר לאשתו והאשה עוזרת לבעלה, כי שניהם שתפים בכל דבר, ולא יתכן שאחד ישתלט או ישפיל את זולתו מאיזו סבה שלא תהיה, אשר על-ידי-זה הורסים במו ידיהם את משפחתם. ולכן עקר ה"הצלחה במשפחה" — לעזר אחד לשני. כי ברגע שהתחנתם — שניכם שתפים בחיים, וזה מה שעליכם לקחת בחשבון, אם אתם רוצים "הצלחה במשפחה", תעזרו אחד לשני, וברגע

שתהיה בינכם עזרה הדדית והבנה עמקה, זה יביא לכם
 אהבה גדולה, ותעזרו תמיד אחד לשני, וכך יהיה הבית
 מבסס בבסוס חזק, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם ילדים,
 והילדים יראו איך ההורים מכבדים זה את זה ומבינים
 זה את זה על-ידי-זה הם יגדלו בריאים בנפשם
 ובשכלם, ויהיו בעלי בטחון עצמי, ושום דבר בעולם
 לא יוכל לשבר אותם כל ימי חייהם, כי מרבית הילדים
 שאין להם בטחון עצמי, זה בא רק מחמת שראו בבית
 אלימות פיזית או אלימות מלולית, אחד השפיל את
 השני, אחד הרביץ והכה את השני, רחמנא לצלן, וזה
 הכניס בילדים פחד גדול, עד שהם מפחדים בעצמם
 להתחתן, וכאשר מצוי היום, שיש כל-כך הרבה ילדים
 שחוששים להקים בית, ואין יודעים ממה זה נובע,
 ובאמת הכל רק מחמת שראו בתוך ביתם מריבות
 והפאות ואי הבנות, וזה הוציא מהם את הבטחון
 העצמי, וסגרו את עצמם בתוך חדרם, ונכנסו בתוך
 עצמם, ונעשו בדפאון, ולבסוף כל המשפחה נהרסת,
 כי אין עוד משפחה הרוסה כזו שיש בביתה ילדים
 חולים. וזה הענש הקשה ביותר שאדם יכול לקבל
 ולהענש בו — כשאין ילדים בריאים בנפשם, בשכלם
 ובחכמתם, וזה צער שאי אפשר לתאר ולשער כלל,
 והורס את כל המשפחה, כי להורים אין כבר סבלנות
 לשאר הילדים. ולכן, אם רצונכם, בני ובנותי היקרים,

לזכות ל"הצלחה במשפחה", אל תריבו, ותשתדלו שלא תהיה ביניכם אלימות מלולית או פיזית, אלא תכבדו ותיקרו זה את זה, וזה יביא לכם "הצלחה במשפחה", ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

ד.

בני ובנותי היקרים! אם אתם רוצים שתהיה לכם "הצלחה במשפחה", עליכם לראות להיות ותרגנים בבית, ולהבין גם את הזולת; הינו בדרך כלל רואים תכף-ומיד כשמתחננים, שבעל רוצה את כל אשתו, ואם היא הולכת אל הוריה, זה מפריע לו, וכן האשה רוצה את כל בעלה, ואם הוא הולך אל בית הוריו, זה מפריע לה. ובאמת אין זה כך, ובזה אתם גורמים הרס למשפחה; כי על הבעל להבין, שלאשה יש הורים, יש לה אבא, אשר היא קשורה אליה מבטן ומלידה, ואין יכולים לנתקה בן יום, וזה בלתי אפשרי כלל. ואם לא תבין את זאת, אתה ממיט על עצמך הרס ואבדון. כי באמת עליך לתת לאשתך לילך לאמה אימתי שהיא תחפץ, ולא — אם תתעקש בזה, תאבד אותה לגמרי. וכן עליך להבין, שבעלך קשור לאביו ולאמו, ואין יכולים לנתקו בן יום ליום, ובלתי אפשרי הדבר. ואם תתעקשי שלא ילך אליהם, ובפרט אל אמו, כי כידוע

כֵּלָה וַחֲמוּתָהּ אֵינָן מִשְׁתּוֹת, אֲזִי לֹא יֵאָרֶךְ זְמַן רַב, וּבְדֶרֶךְ עֶקְשָׁנוּת כְּזוֹ שְׂאֵתָם מִתְנַהֲגִים זֶה לָזֶה, תִּהְרָסוּ אֶת הַמִּשְׁפָּחָה. וְלָכֵן עֲלֵיכֶם לִזְכּוֹר, אֲשֶׁר "הַצִּלְחָה בַּמִּשְׁפָּחָה" זֶה לְהִיּוֹת וּתְרַנִּים; הַבַּעַל צָרִיךְ לָתֵת לְאִשְׁתּוֹ לָלֶכֶת לְאִמָּה כְּכֹל אֲשֶׁר תֹּאבָה, וְכֵן עַל הָאִשָּׁה לְהִבִּין שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְנַתֵּק אֶת הַבֶּן מֵהוֹרָיו, וּבְפָרֵט מֵאִמּוֹ, שֶׁקְשׁוּרָה אֵלָיו מִיּוֹם הַנִּלְדוֹ, וְאִם הָאִשָּׁה תִּתְעַקֵּשׁ שֶׁלֹּא יֵלֶךְ — זֶה רְשָׁעוֹת מֵאִין כְּמוֹהָ. וּמַחֲמַת שְׁבִנֵי הַזּוּג אֵינָם רוֹצִים לְהִבִּין דְּבָר זֶה, וְהַבַּעַל רוֹצֵה אֶת כָּל אִשְׁתּוֹ וְהָאִשָּׁה רוֹצֵה אֶת כָּל בַּעְלָהּ, אֲשֶׁר בַּמְצִיאוֹת אֵין זֶה עוֹמֵד בַּמִּבְחָן, מִמִּילָא נְהַרְסַת כָּל הַמִּשְׁפָּחָה לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן, בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים! אִם רְצוֹנְכֶם לְזִכּוֹת לְ"הַצִּלְחָה בַּמִּשְׁפָּחָה", רְאוּ לְהִיּוֹת וּתְרַנִּים זֶה לָזֶה, אַל תִּדְקְדְקוּ בְּדִקְדוּקֵי עֲנִיּוֹת, אֲשֶׁר בָּאִים מִקְטְנוֹת הַמַּחֲזִין, וּבְזֶה אַתֶּם מְגַלִּים שְׂמַחְכֶם עֲדִין אֵינָנוּ מִפְּתַח דֵּיּוֹ; כִּי אִם אֶחָד קִנְאֵי כָּלִפִּי זוּלָתוֹ, וּמְדַקְדֵק בּוֹ בְּיוֹתֵר, אוֹ הַבַּעַל בְּאִשְׁתּוֹ אוֹ הָאִשָּׁה בְּבַעְלָהּ, וּמְקַפִּידִים זֶה עַל זֶה, וְעוֹרְכִים בְּקֶרֶת עַל הַהוֹרִים, סִימָן שֶׁקְטְנוֹת הַמַּחֲזִין וְצִמְצוּם הַדַּעַת נִכְנָס בָּהֶם; כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ גְּדֻלוֹת הַמַּחֲזִין, וְהוּא דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֵה שׁוּם דְּבָר רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, לֹא אֶכְפַּת לוֹ כָּלֵל, וּמִנִּיחִים זֶה לָזֶה לָלֶכֶת לְהוֹרֵיהֶם, וְלֹא מְדַקְדְּקִים בְּעֵנֶין, וּבְזֶה בּוֹנִים אֶת

הבית יותר ויותר, ומביאים "הצלחה במשפחה". לא-
 כן אם אחד מפריע לזולתו, בזה יביא לחרבן והרס.
 ולכן, בני ובנותי היקרים! ראו מה לפניכם! אני יודע
 שדבר זה קשה לכם מאוד לקבל, כי מרב קטנות דעתכם
 וצמצום מחכם, כל אחד מכם חושב כאלו זולתו רוצה
 להשתלט עלי, וכאלו ההורים רוצים להתערב
 במשפחה, ואפלו שיהיה פן האמת, אשר אם האשה או
 אם הבעל מתערבות בעניני המשפחה, אך בני הזוג
 צריכים להיות פקחים, ולא לתת שתהרס המשפחה
 בעטים של ההורים. הן אמת שמצות כבוד אב ואם היא
 מהחמורה שבחמורות, וצריכים לכבד וליקר מאוד
 את האב והאם, אבל לא לערבם בעניני המשפחה. וכל
 זה תלוי בידיכם! אם הבעל לא יתעקש שהאשה לא
 תלך אל הוריה, ולהפך — האשה לא תתעקש שבעלה
 לא ילך להוריו, אלא יהיו ותרגנים זה לזה, על-ידי-זה
 ממילא במשך הזמן הקשר ביניהם יהיה כל-כך חזק,
 שלא יצטרכו שניהם לרוץ אל בית הוריהם, כי יהיה
 להם בית חם, בית שמבינים בו איש את רעהו. וזו
 ה"הצלחה במשפחה", שלא רצים על כל דבר פעוט
 אל ההורים. אבל לבנות בנן כזה, אורך זמן, ולא
 נעשה בן לילה ליום. ואם תכניסו את זאת היטב היטב
 בראשכם ובדעתכם, אז תהיה לכם "הצלחה
 במשפחה". אך המציאות המרה מראה לנו אחרת,

שְׁבִדְרָךְ כָּלֵל הַבַּעַל הוּא קָנָאֵי יוֹתֵר מֵדָאֵי, וְרוֹצֶה אֶת כָּל אִשְׁתּוֹ, וְאוֹסֵר עָלֶיהָ לָלֶכֶת אֶל אִמָּהּ, עַד שֵׁישׁ אַכְזָרִיִּים כָּאֵלוֹ, שֶׁלֹּא נוֹתְנִים לְאִשָּׁה לְדַבֵּר עִם אִמָּהּ, וּמָה קוֹרֶה אַחַר אַכְזָרִיּוֹת כְּזוֹ? ! לֹא אוֹרֵךְ הַרְבֵּה זְמַן, וְנִכְנָסֶת בְּלִבָּהּ שְׁנֵאָה כָּלִפִּי בַּעֲלָהּ, וּמִתְחִילָה לְגַלוֹת אֶת חֲסְרוֹנוֹתָיו, כִּי עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֶהְבָּה, כְּשֵׁישׁ אֶהְבָּה, אֶפְלוֹ שֵׁישׁ מִגְרָעוֹת, הָאֶהְבָּה מְכַסֶּה עָלֶיהֶן, אֲכַל בּוֹ בְּרָגַע שֶׁהַבַּעַל מִתְחִיל לְהִתְאַכְזֵר עַל אִשְׁתּוֹ, וְעַקֵּר הָאֲכָזְרִיּוֹת שֶׁלֹּא נוֹתֵן לָהּ לָלֶכֶת אֶל בֵּית הַוּרְיָהּ, אֲזִי הִיא מִתְחִילָה לְהִתְפַּכַּח וְלִרְאוֹת אֶת חֲסְרוֹנוֹתָיו, וְכִף מִתְחִיל הֶרֶס בַּמְשַׁפָּחָה. וְכֵן הַדְּבָר לְהִפְךָ — בְּרָגַע שֶׁהָאִשָּׁה מְצִיקָה לְבַעֲלָהּ, וְלֹא נוֹתְנָת לוֹ לָלֶכֶת לְדַבֵּר עִם אִמּוֹ, וְנִכְנָסֶת בְּדַמְיוֹן כּוֹזֵב, שְׁאִמּוֹ הִינּוּ חֲמוּתָהּ, מְמַלֵּאת אֶת רֹאשׁ בַּעֲלָהּ נִגְדָּה, עַל-כֵּן הִיא מִתְעַקֶּשֶׁת שֶׁלֹּא יִלֶךְ אֵלֶיהָ, אֲזִי הוּא מִתְחִיל לְגַלוֹת אֶת חֲסְרוֹנוֹת שֵׁישׁ בָּהּ, שְׁעַד כֹּה הָיוּ נִסְתָּרִים, וְאֵט אֵט מִתְקַרְרֶת הָאֶהְבָּה, עַד שֶׁלְּבַסּוֹף נִשְׁפָּר הַבֵּית וְנִהְרָס לְגַמְרִי, וּבָאִים לְיַדֵּי גְרוֹשִׁין.

וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! תְּהִיוּ פְּקֻחִים, וְתִבְיֵנו אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְתִהְיוּ וְתִרְנִים זֶה לְזֶה. כִּי עֲלֵיכֶם לְדַעַת, שֶׁהַ"הֲצִלָּחָה בַּמְשַׁפָּחָה", הִיא רַק כְּשֶׁאֶחָד מִבֵּין אֶת הַשְּׁנֵי, וְאִי אֶפְשָׁר לְנַתֵּק אֶת הָאִשָּׁה מִהוּרְיָהּ, וְאִי אֶפְשָׁר לְנַתֵּק אֶת הַבַּעַל מִהוּרְיוֹ, וְאִין זֶה הוֹלֵךְ כֶּף, רַק עַל-יַדֵּי

חם ואהבה שמרבים בבית, על-ידי-זה נבנה הבית, עד שכבר אין מרבים כל-כף לילך אל ההורים על כל דבר פעוט. ולכן, נא ונא היו פקחים, ותבינו דבר זה, ואז יהיה לכם שלום-בית אמתי ו"הצלחה במשפחה", ותדעו אשר זה עקר גדול בחיי הנשואין, ורבים חללים נפלו רק מחמת שהבעל היה קנאי ביותר על אשתו שלא תלך אל אמה, והאשה היתה קנאית יתר על המדה שבעלה לא ילך אל אמו, וכך התפוררה המשפחה ונחרבה כליל. ועל-כן אבקש אתכם, אם אתם רוצים לזכות ל"הצלחה במשפחה", תהיו ותרגישו זה לזה, ואז תשרה ביניכם אהבה גדולה מאד, ותשכילו ותבינו אחד את השני, ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

ה.

בני ובנותי היקרים! אם רצונכם שתהיה לכם "הצלחה במשפחה", תמיד תראו לכבד את הורי הזולת, הינו הבעל יכבד את חמיו וחמותו, שהם הורי אשתו, והאשה תכבד את הורי בעלה, שהם חמיה וחמותה, ואף שעשו לכם עולות גדולות מאד, ולכל אחד ואחד יש טענות על ההורים וכו', עם-כל-זאת החיים אינם קלים כלל ועקר, ואי אפשר לעבר את זה העולם, אלא כשקונים לעצמם את מדת הוותרנות, כי

המוותר יותר — הוא מצליח יותר. ולכן אם רצונכם לזכות ל"הצלחה במשפחה", ההכרח לכם לוותר זה לזה, ואפלו שאתם יודעים בברור, שהורי האשה או הורי הבעל אינם צודקים, אף פעם אל תדברו מזה בבית, כי הן לבעל והן לאשה יש רגשות כלפי ההורים, ולכן אם צד אחד מדבר על הורי הצד השני, זה כואב מאד, וגורם חרבן הבית והמשפחה, וכמעט שרב רבם של בתי ישראל שנהרסו, היה רק בשביל דבר כזה, שהבעל תמיד הציק לאשתו, באמרו: הוריה גנבים וכו', לא שלמו את אשר הבטיחו וכו', ושופך את דמה על לא כלום, וכן להפך — האשה שופכת דם בעלה, באמרה: אמך כף וכו', אמך דברה עלי כף וכו', ואינה פוסקת בטענות, כי פלה וחסותה אינן משתוות, וזה טבעי. כי האמא חושבת תמיד שהפלה גנבה לה את הבן, ולכן יש ביניהן שנאה תהומית. ולכן אם רוצים שתהיה לכם "הצלחה במשפחה", עליכם להיות ותרנים, ולא להסתפל על קטנוניות כאלו, אלא תחיו בגדלות המחין. והעקר — שתהיה אהבה והבנה הדדית, ורבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן רסג), שהסמ"ך-מ"ם, עושה פרודים בין נשמות ישראל, ורוצה להרס את השלום-בית של בני הנעורים, כדי שיתפסו במצודתו, חס ושלום. ואמר (שיחות-הר"ן, סימן רסד), שצריכים לכבד וליקר את אשתו מאד מאד ולרחם

עליהן, כי הן סובלות כל-כך הרבה צער ויסורים: צער העבור והלידה והגדול, ובפרט בעת שהן מעברות, אז קשה להן מאד. ולכן אשרי הזוכה לשמר אז על כבוד אשתו, אשר אז ישתנה יחסה כלפיו, ואפלו אם היא אשה קשה, יכול לשנות את דעתה כלפיו, על-ידי שיכבדה. ולהפך האשה צריכה לכבד וליקר את בעלה, ואפלו הוא איש קשה, יש בכחה לשנות דעתו. ולכן היו פקחים, וקנו לעצמכם מדת הותרנות, ואז תזכו ל"הצלחה במשפחה". וכמה שאני משתדל להבהירכם, עדין לא התחלתי, כי השלום-בית הוא היסוד בחיי הנשואין, והותרנות שהבעל מותר לאשתו והאשה מותרת לבעלה, זה סוד ה"הצלחה במשפחה". ולכן היו חכמים ונבונים, ואל תניחו את הסמ"ך-מ"ם בתוך ביתכם, אשר כל חפצו ורצונו רק לגרם רע ושאנה ביניכם, והוא חפץ לראות בנפילתכם, עד שתתפרדו, חס ושלום. וכן היו ותרנים בעניני המשפחה, פי בדבר קטן יכולים לקנות את עולמם, ובדבר קטן יכולים להרס את עולמם, פי ה"הצלחה במשפחה", תלויה בדבר פשוט; לפעמים על-ידי מחמאה ודבור טוב שנותנים לזולת, מוצאים חן בעיני כלם, וכלם אוהבים אתכם. ולכן ראו לעזר זה לזה, וכך יהיה ביתכם משפן השכינה, ותזכו לכל הברכות, ותצליחו בחיי נשואיכם, פי בבית שמשתדלים מאד לומר זה לזה ולא לריב,

קעב

הַצְלָחָה בַּמְשָׁפָּחָה

זוֹכִים לְ"הַצְלָחָה בַּמְשָׁפָּחָה"; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנֵּס דְבוּרִים
אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!